

zamek cieszyn

D.032.1.2018

Cieszyn, 19.02.2018 r.

**Urząd Miejski
w Cieszynie
Wydział Finansowy**

W załączeniu przesyłamy Informację o przebiegu wykonania planu finansowego Zamku Cieszyn za 2017 rok.

ZAMEK CIESZYN
dyrektor

Ewa Górska

Zamek Cieszyn

www.zamekcieszyn.pl

info@zamekcieszyn.pl

tel./fax +48 33 851 08 21

ul. Zamkowa 3 a,b,c

43-400 Cieszyn

NIP 5432634242

ING Bank Śląski

53 1050 1403 1000 0022 8888 9161

Regon 241812688

19.02.2018 r.

Er

**INFORMACJA O PRZEBIEGU WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO
INSTYTUCJI KULTURY
ZA M-C XII/2017 ROKU**

1. Informacja o przebiegu wykonania planu			
Stan środków obrotowych na 01.01.2017 r.	358 716,68	358 716,68	
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	562,82	562,82	
	PLAN	WYKONANIE	
PRZYCHODY	2 149 652,92	2 125 693,99	98,89
<u>Dotacja z budżetu</u>	<u>1 094 141,60</u>	<u>1 094 141,60</u>	<u>100,00</u>
- podmiotowa U.Miasta	514 209,60	514 209,60	100,00
- podmiotowa U.Marszałkowski	579 932,00	579 932,00	100,00
<u>Dotacja celowa :</u>	<u>351 611,32</u>	<u>340 356,94</u>	<u>96,80</u>
- projekt GRADUATION PROJECTS	46 832,00	46 832,00	100,00
- projekt GRAD.PROJECTS GOO AHEAD	10 638,32	10 638,32	100,00
- projekt HUMAN CITIES	164 641,00	164 640,53	100,00
- SZLAK ZABYTEKÓW TECHNIKI (U.Marsz.)	25 000,00	20 693,93	82,78
- STOJSKO + KSIĄŻECZKA (U.Marsz.)	18 000,00	17 952,16	99,73
- ARMATA (U.Miasta)	15 000,00	15 000,00	100,00
- projekt HUMAN CITIES - wkład własny UM	71 500,00	64 600,00	90,35
<u>Wpływy własne, w tym:</u>	<u>703 900,00</u>	<u>691 195,45</u>	<u>98,20</u>
- wieża	175 000,00	174 763,96	99,87
- sklep	103 100,00	103 084,65	99,99
- wynajem lokali	300 000,00	288 332,32	96,11
- pozostałe usługi	121 000,00	120 529,28	99,61
- odsetki bankowe	3 000,00	2 769,98	92,33
- pozostałe przychody finansowe	300,00	253,95	84,65
- pozostałe przychody operacyjne	1 500,00	1 461,31	97,42
KOSZTY BIEŻĄCE, w tym:	2 200 000,00	2 199 928,85	100,00
- wynagr.osob.	715 000,00	714 464,55	99,93
NAKŁADY INWESTYCYJNE	0,00	19 000,00	#DZIEL/01
Stan środków obrotowych na 31.12.2017.	308 932,42	266 044,64	

2. Informacja o należnościach instytucji kultury

Stan należności	ogółem	w tym wymagalne
Zamek Cieszyn.	35 510,93	23 982,95

3. Informacja o zobowiązaniach instytucji kultury

Stan zobowiązań	ogółem	w tym wymagalne
Zamek Cieszyn.	55 277,09	0,00

4. Informacja o stanie towarów w sklepie

Stan towarów	ogółem	w tym wymagalne
Zamek Cieszyn.	35 015,48	

i. Informacja o środkach pieniężnych

Stan środków pieniężnych	ogółem
Zamek Cieszyn.	250 200,77

ii. Informacja o rozliczeniach międzyokresowych

Rozliczenia międzyokresowe kosztów	ogółem
Zamek Cieszyn	594,55

GŁÓWNA KASJERKA
Raniszka Szuta

ZAMEK CIESZYN

43-400 Cieszyn, ul. Zamkowa 3 a b c

NIP 5482634242, REGON 241812663

nr tel/fax: +48 33 851 08 21

www.zamekcieszyn.pl

ZAMEK CIESZYN

Zamek Cieszyn to nietypowa instytucja kultury, która wspiera innowacyjny biznes, promuje dobre projektowanie, ale również opiekuje się zabytkami i organizuje wydarzenia kulturalne.

Priorytetem w 2017 roku były działania związane z organizacją tymczasowej komunikacji międzymiastowej, które dały możliwość wykorzystania potencjału wzornictwa: łączyliśmy projektowanie graficzne, metody projektowania usług, przestrzeni, informacji, a także partycypację. Zamek zaangażował się w organizację informacji pasażerskich oraz doposażenie tymczasowego przystanku na ul. Dojazdowej. Jednocześnie pracował z zespołami projektującymi wyposażenie budynku dworca oraz system informacji pasażerskiej. Ten ostatni ma rozwinąć się w system informacji miejskiej planowany dla Śródmieścia Cieszyna.

Zamek i Wzgórze to miejsce lubiane przez organizatorów imprez kulturalnych, konferencji czy wydarzeń branżowych. W 2017 odbywały się tutaj m.in. plenerowe spektakle Sceny Polskiej Teatru w Czeskim Cieszynie czy pokazy filmowe w ramach Przeglądu Filmowego „Kino na Granicy”. Kolejny raz Zamek gościł także uczestników Międzynarodowego Konkursu Duetów z Harfą. W ramach Przeglądu Twórczości Studentów A Rt+ zorganizowano na Wzgórzu plenerowy koncert. W Zamku gościliśmy studentów Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie, którzy zorganizowali międzynarodowy plener zakończony wystawą, odbywającą się pod tytułem: „Wizualna interpretacja poezji współczesnej”. Po raz pierwszy została zorganizowana w Noc Świętojańską na Wzgórzu Zamkowym „Noc Słowa” – wydarzenie łączące poezję, muzykę i sztuki wizualne. Do wydarzeń o znaczącej randze należała polsko-czeska debata „Życie na granicy - z nią czy bez niej?” z udziałem posłów do Parlamentu Europejskiego, konferencja „Współczesne problemy zarządzania i marketingu w instytucjach kultury”, Mistrzostwa Wojska Polskiego w szachach, czy III Zjazd Karpacki, którego oficjalne otwarcie miało miejsce na Wzgórzu Zamkowym.

Odwiedzają nas pasjonaci historii, ale również goście zainteresowani współczesnymi działaniami. Wśród nich byli m.in. przedstawiciele Wydziału Kultury i Agencji Rozwoju Żylińskiego Kraju Samorządowego, a także Pałacu Rosenfeldów w Zlinie, grupa norweskich naukowców i przedsiębiorców zajmujących się ochroną naturalnych materiałów, reprezentanci agencji rozwoju Żupani Szybenicko-Knińskiej w Chorwacji, uczestnicy 5. Transgranicznych Spotkań Blogerów Podróżniczych.

I. ZASOBY

Zamek Cieszyn to instytucja kultury od 2013 roku wspólnie prowadzona przez Miasto Cieszyn i Województwo Śląskie. Zgodnie z umową w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury dotacja na działalność bieżącą Zamku powinna wynosić: 51% z budżetu miasta, a z Urzędu Marszałkowskiego 49%, ponadto organizatorzy mogą zwiększać dotacje na uzgodnione dodatkowe zadania. W 2017 roku dodatkowe dofinansowanie z budżetu Województwa Śląskiego uzyskały: obchody 500-lecia Reformacji, Kino na Granicy oraz organizacja warsztatów, Questu i wystawy w czasie Industriady.

W Zamku Cieszyn 22 osoby pracują na 19,25 etatach, w tym wynagrodzenia 8 osób (7 etatów) pokrywane są z dotacji Marszałka Województwa Śląskiego. Dodatkowo Zamek zleca usługi stałe związane m.in. z ochroną budynków, pielęgnacją zieleni, obsługą prawną, sprzątniem oraz – w sezonie letnim – zwiększoną obsługą turystów. W związku z zaleceniami audytu wprowadzono nowy Regulamin Organizacyjny, zgodnie z którym powołano z-cę dyrektora Zamku Cieszyn oraz stworzono stanowiska kierowników działu Wzornictwa, Przedsiębiorczości i Turystyki. Uaktualniono instrukcję kancelaryjną, wprowadzono Jednolity Rzeczowy Wykaz Akt oraz instrukcję składnicy akt Zamku Cieszyn.

W budynkach Zamku ma swoje siedziby 7 zewnętrznych firm (księgowość, doradztwo, biura handlowe, projektowanie, redakcja), a także Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej „TRITIA”, Transgraniczne Centrum Wolontariatu, cieszyński Klub SOROPTIMIST INTERNATIONAL, które łącznie wynajmują 468 m² powierzchni (wszystkie przeznaczone do wynajmu pomieszczenia biurowe). Ponadto w zamkowych przestrzeniach prowadzą usługi: kawiarnia Presso, herbaciarnia Laja i pokoje gościnne „8 POKOJ”.

Kontynuując doświadczenia z poprzednich lat na dziedzińcu Zamkowym powstał letni ogródek, tym razem w ramach współpracy z Fundacją Laja oraz cieszyńskim Klubem SOROPTIMIST INTERNATIONAL.

Intensywna eksploatacja znacznej części zasobów Zamku powoduje zwiększoną konieczność przeprowadzania różnorodnych remontów - od malowania po wymiany specjalistycznych urządzeń (klimatyzacja, wentylacja, windy). Zamek Cieszyn ponosi coraz większe koszty związane z utrzymaniem windy zewnętrznej i schodów prowadzących na Wzgórze od ul. Dojazdowej. Winda jest już przestarzała, nie ma już producenta podzespołów – koniecznością może być całkowita wymiana systemu sterowania, co wiąże się z wydatkiem nawet 20 000 zł. Schody terenowe są na bieżąco remontowane – drobne naprawy Zamek wykonuje we własnym zakresie. Przynajmniej raz w roku konieczny jest większy zakres robót – zlecany wtedy zewnętrznej firmie stolarskiej.

W pierwszej połowie roku zostały wyremontowane i pomalowane pasaż oraz sala wystawowa budynku Oranżerii. Pod koniec roku, w związku z wysoleniem i zawilgoceniem fragmentów ścian wyremontowano wnętrze Bastei. Ze względu na jej charakterystyczną bryłę, Basteja jest narażona na niszczące działanie wód opadowych. Konieczny jest generalny remont elewacji tej najstarszej części Zamku Cieszyn, wstępny kosztorys wynosi ponad 100 000zł.

W lutym 2017 roku rozstrzygnięto konkurs na koncepcję zagospodarowania terenów sąsiadujących z Mostem Przyjaźni w Cieszynie. Zwycięska praca zakłada wyburzenie budynku Granicy przy Zamkowej 1. Od 1 lutego 2017 w tym obiekcie nie jest prowadzona żadna działalność, od grudnia – w związku z remontem Domu Narodowego – budynek służy jako bezpłatny magazyn mebli i sprzętu COK.

II. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

1. KLUB PRZEDSIĘBIORCY

Zamek Cieszyn wspiera lokalne firmy, skupione w Klubie Przedsiębiorcy, jak i firmy innowacyjne, także spoza regionu, które są zainteresowane rozwojem poprzez wykorzystanie

wzornictwa i nowych technologii. Oprócz przedsiębiorców Klub zaprasza do współpracy przedstawicieli samorządów, mediów i wolnych zawodów z całego Śląska. Zadania Klubu są finansowane ze środków własnych oraz ze składek uczestników. Aktualnie duża część uczestników to przedstawiciele młodszego pokolenia, którzy szukają na spotkaniach i szkoleniach podpowiedzi jak dynamicznie rozwijać firmę oraz zdobywać nowe kontakty biznesowe. Podczas spotkań Klubowicze nawiązują relacje, współpracują ze sobą i wzajemnie się polecają. W minionym roku Klubowicze spotkali się 10 razy.

W styczniu podczas śniadania biznesowego z prawnikiem przedsiębiorcy rozmawiali o zmianach w przepisach fiskalnych, które weszły w życie od nowego roku. W marcu Klub odwiedził przedstawiciel cieszyńskiego Urzędu Pracy, w kwietniu zorganizowano spotkanie w firmie Ekotradycja – uczestnicy zapoznali się także z nowymi przepisami w prawie pracy. Majowe spotkanie, poprowadzone przez ekspertów z Bielskiego Centrum Przedsiębiorczości, było poświęcone możliwościom pozyskania funduszy europejskich. W czerwcu rozmawiano o tym, jak skutecznie wykorzystywać media społecznościowe w biznesie, a we wrześniu jak zarządzać marką. W ramach cyklu „Psychologia w biznesie” październikowe spotkanie dotyczyło motywacji. W listopadzie przedsiębiorcy spotkali się z przedstawicielami Urzędu Skarbowego, a w grudniu omawiano nowe zasady dotyczące składek ZUS.

W 2017 roku Klub Przedsiębiorcy w Cieszynie był współorganizatorem pierwszych cieszyńskich Targów Przedsiębiorczości, Pracy i Edukacji.

2. ABC PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W marcu oraz we wrześniu zorganizowano kolejne edycje dwudniowych szkoleń z cyklu „ABC Przedsiębiorczości”, skierowanych do osób pragnących założyć własne firmy. 24 uczestników wysoko oceniło formę oraz dobór zagadnień poruszonych podczas zajęć, jak i praktyczne aspekty cyklu. W trakcie szkolenia uczestnicy dodatkowo skorzystali z bezpłatnych konsultacji indywidualnych z prowadzącymi, a ponad połowa zweryfikowała swoje pomysły na działalność z konsultantem biznesowym oceniającym ich potencjał rynkowy. W efekcie powstało 9 nowych firm.

3. PROJEKTOWANIE USŁUG W PRAKTYCE

Czwarta odsłona warsztatów uczących metodologii projektowania usług odbyła się w terminie 26-28 czerwca 2017. Warsztaty prowadził sprawdzony już przy poprzednich edycjach ekspert, Marcin Piotrowski. Grupa uczestników –przedsiębiorców i projektantów, w tym dwóch z terenu Cieszyna poznawała teorię, a potem ćwiczyła ją na przykładzie rzeczywistych wyzwań, z jakimi boryka się Piekarnia Zebrzydowice.

4. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MŁODYCH

W kwietniu obchodzony jest Ogólnopolski Dzień Przedsiębiorczości. Uczennice Liceum Ogólnokształcącego Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie zorganizowały w Zamku Cieszyn finał wydarzenia społecznego „Antykariera”. Projekt, realizowany w partnerstwie z Zamkiem w ramach olimpiady „Zwolnieni z Teorii”, miał zainspirować młodych ludzi do podejmowania przedsiębiorczych działań i budowania karier w oparciu o różnorodne modele. W czasie konferencji dla ponad 120 licealistów z Cieszyna zaproszeni goście dzielili się ze słuchaczami doświadczeniem w planowaniu rozwoju zawodowego oraz udzielali rad, jak

osiągnąć w życiu sukces. Prelegentami byli: założycielki redakcji BB, Blanka Jędrzejczyk z firmy Education First, Mateusz Maik reprezentujący Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, Paweł Huk – założyciel sierocińca w Kenii.

5. ŚWIATOWY TYDZIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W listopadzie, w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, zorganizowano spotkania i warsztaty dla przedsiębiorców oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Dotyczyły one m.in. wizerunku w biznesie, jak i kreowania pomysłów na biznes. Uczniowie wzięli też udział w warsztacie wprowadzenia do projektowania usług, zaś z myślą o przedsiębiorcach odbyło się seminarium „Postaw na rozwój” dotyczące możliwości pozyskania środków na szkolenia dla właścicieli firm i ich pracowników. W spotkaniach uczestniczyło około 250 osób.

6. PUNKT KONSULTACYJNY

Dzięki stałej współpracy z Bielskim Centrum Przedsiębiorczości przeprowadzono w tym roku 10 regularnych (comiesięcznych) spotkań w ramach Lokalnego Punktu Informacji. W bezpłatnych konsultacjach dotyczących możliwości pozyskania środków na założenie lub rozwój firmy wzięło udział ok. 60 osób z powiatu cieszyńskiego.

W każdy piątek w siedzibie Zamku dyżur pełni pracownik Bielskiego Centrum Przedsiębiorczości. W ramach Punktu Konsultacyjnego OWES (Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej) udziela przedstawicielom organizacji pozarządowych bezpłatnych porad związanych z księgowością i finansami, sprawozdawczością, zarządzaniem w III sektorze. Dodatkowo konsultant przekazuje informacje na temat zasad zakładania, prowadzenia i wsparcia finansowego dla nowych lub istniejących spółdzielni socjalnych.

Od czerwca, na mocy umowy z Funduszem Górnośląskim, w Zamku jest prowadzony punkt w ramach projektu „Wsparcie rozwojowe MŚP w województwie śląskim”. Pracownicy Działu Przedsiębiorczości udzielają informacji o dofinansowaniu szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców i ich pracowników, a od września również przyjmują wnioski na dofinansowanie tych usług. Od września do grudnia 2017 roku złożono 19 wniosków i wszystkie otrzymały wsparcie.

7. ŚLĄSKI KLASTER DIZAJNU

W lutym zorganizowano spotkanie w ramach Śląskiego Klastra Dizajnu. Przedsiębiorcy wysłuchali wykładu Zuzanny Skalskiej na temat „Trendów w rozwoju firmy”. Klaster, jego ofertę oraz firmy w nim skupione, promowano w maju podczas Tragów Przedsiębiorczości, Pracy i Edukacji w Cieszynie. W październiku Klaster był partnerem 4 edycji targów Silesia Bazar. Ponadto po raz drugi Klaster patronował warsztatom dla dzieci i młodzieży z cyklu: Mała Pracownia Projektowania.

III. PROMOCJA I WDRAŻANIE WZORNICTWA

1. DIZAJN + / Urodziny Zamku

12. urodziny Zamku Cieszyn upłynęły pod hasłem: DIZAJN i ekonomia. Główna debata została poświęcona rozważaniom na temat ekonomii i wartości. Wzięli w niej udział: Maja

Ganszyniec (Studio Ganszyniec), Przemysław Powalacz (prezes zarządu Geberit Polska), Zuzanna Skalska (badaczka trendów, „360° Trend Reports”), Dawid Sokołowski (Sieć Sensownego Biznesu), Michał Stefanowski (INNO+NPD); moderował: Wojciech Ławniczak (Service Design Polska). Urodzinowe wydarzenia zainaugurowało spotkanie dla przedsiębiorców z Zuzanną Skalską na temat zmian i konieczności przededefiniowania biznesu.

Urodzinowi goście mieli okazję do poznania różnych modeli biznesowych na przykładach działań prowadzonych przez uczestników rozmowy: Ekonomia i niezależność. Ekspertami byli: Mateusz Bzówka (magazyn Zwyczajnie Życie), Anne Fischer (projektantka Design Academy Eindhoven), Anna Marešová (projektantka), Agata Matlak-Lutyk (projektantka), Urszula Szwed (Dinksy), moderator: Andrzej Śmiałek (ERGO DESIGN/ASP w Krakowie). Wydarzenie realizowane było w ramach projektu Central Values – Common Heritage in Contemporary Central European Design współfinansowanego przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki (STRATEGIC GRANTS PROGRAM). Program dopełniło spotkanie poświęcone poszukiwaniu równowagi, również w biznesie, którego bohaterką była Kathryn Best, autorka bestsellera „Design Management”. Trudno też wyobrazić sobie urodziny bez kolejnego spaceru po Cieszynie. Tym razem był on pretekstem do odkrywania awangardowych wątków w historii miasta. Chętni mogli też wybrać się do Zlina – miasta modernizmu i Baty. Uczestnicy odwiedzili m.in. 14/15 Instytut Baty, w tym Muzeum Tomasza Baty, Wieżowiec Baty, a także Uniwersytet Tomasza Baty.

GRADUATION PROJECTS – urodzinom Zamku – już po raz 12. – towarzyszyło otwarcie wystawy związanej z międzynarodowym przeglądem prac dyplomowych młodych projektantów z uczelni z Polski, Czech, Słowacji i Węgier. Partnerami projektu są: Zamek Cieszyn, Kwartalnik 2+3D, Typo Magazine (Czechy), 1977 (SK), Plusminus Visual Intelligence (HU). Przegląd ułatwia autorom dyplomów nawiązanie pierwszych profesjonalnych kontaktów i start do kariery zawodowej. Jest również okazją do pogłębiania współpracy między jego organizatorami. Otwarcie kolejnej wystawy umożliwiło spotkanie przedstawicieli ośrodków wspierających design z Czech, Słowacji, Węgier i Polski (CZECHDESIGN, Słowackie Centrum Designu, Hungarian Design Council oraz kwartalnik projektowy „2+3D”). Partnerzy wypracowali m.in. założenia dla nowej platformy online.

Wystawa Graduation Projects została pokazana w Kownie podczas DESIGN WEEK LITHUANIA 2017. Było to możliwe dzięki zaproszeniu Instytutu Polskiego w Wilnie. Środki na jej zorganizowanie pozyskano z funduszy wyszehradzkich. W listopadzie jury przeglądu po raz 13. wybrało nowych 40 laureatów, których prace pojawią się na wystawie, towarzyszącej Urodzinom Zamku w 2018 roku. Ponadto, dzięki finansowemu wsparciu Ministra Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Rozwój sektorów kreatywnych 2017”, zmodernizowano stronę internetową przeglądu oraz wydano publikację prezentującą prace wybrane podczas 13 edycji.

2. KONKURS ŚLĄSKA RZECZ

Już po raz 12. Zamek Cieszyn organizował jedyny w Polsce regionalny konkurs, doceniający wysoką jakość wzorniczą oraz funkcjonalne i innowacyjne wdrożenia. Po raz pierwszy konkurs objął swoim zasięgiem oprócz województwa śląskiego, także województwo opolskie. Projektanci, producenci, przedsiębiorcy, a także instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe zgłosili 18 produktów, 29 projektów graficznych oraz 5 usług – łącznie 52

zgłoszenia. Ostatecznie 33 projekty otrzymały nominację i zostały pokazane na wystawie. W kategorii „produkt” nagrodzono kolekcję odzieżową Pajak Sport Lange&Lange Capsule Collection. W kategorii „grafika użytkowa” wygrała identyfikacja graficzna OFF Festival Katowice. W kategorii „usługa” najlepszy okazał się system dynamicznej informacji parkingowej Parkanizer. Przyznano też Nagrodę Specjalną krzesłom i hokerom Aldo Paged Meble. Nagrodę Stowarzyszenia Twórców Grafiki Użytkowej otrzymała publikacja „The Insects Project – Problems of Diacritic Design for Central European Languages”. Nagrodę Stowarzyszenia Projektantów Form Przemysłowych zdobyła publikacja „Kazusy. Prawo karne. Schematy rozwiązań. Komiksy”. Nagrodę Zamku Cieszyn zdobyły: system identyfikacji wizualnej w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku im. gen. J. Ziętka oraz system informacji wizualnej dla budynku Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach przy ul. Raciborskiej 50.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli: Marszałek Województwa Śląskiego, Marszałek Województwa Opolskiego i Burmistrz Miasta Cieszyna. Gala ogłoszenia wyników oraz wernisaż wystawy pokonkursowej już po raz czwarty odbyły się w ramach Śląskiego Czerwca Projektowego – inicjatywy łączącej instytucje zajmujące się projektowaniem i promocją dobrych praktyk projektowych z województw: śląskiego, dolnośląskiego i opolskiego. Wyniki zostały ogłoszone podczas uroczystej gali 21.06., a nagrodzone prace prezentowano na wystawach w Zamku Cieszyn, Dobrotece w Dobrodzieniu oraz podczas VII Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

3. MAŁA PRACOWNIA PROJEKTOWANIA

W pierwszej połowie roku kontynuowano drugą edycję Małej Pracowni Projektowania – warsztatów dla dzieci w wieku 6-12 lat, które poznają proces projektowy w praktyce poprzez własne, twórcze działanie. W tym półroczu dzieci projektowały zaproszenie i plakat z Tomaszem Bierkowskim (ASP Katowice), wakacyjne siedziska z Łukaszem Jaworskim (Novodworski), akcesoria sportowe z Wojciechem Kłapcią (Pajak Sport), gry planszowe z Przemysławem Dmytruszyńskim (Lupo Artgame) oraz okładkę książki z Ewelina Rivillo.

W październiku rozpoczęła się trzecia edycja Małej Pracowni Projektowania. Tym razem tematem przewodnim Pracowni wybrano podróże. Dzieci projektowały kompas z Alicją Bąk-Żerebiec (studio projektowe AB:DESIGN) oraz przystanek z Szymonem Riessem (absolwent Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej).

4. LETNIA SZKOŁA DESIGNU

W lipcu została zorganizowana kolejna edycja Letniej Szkoły Designu pod hasłem: Jak się nie zgubić? Warsztaty dla młodych projektantów, absolwentów i studentów kierunków projektowych w tym roku dotyczyły projektowania elementów systemu informacji wizualnej (wayfindingu). Pod okiem doświadczonych wykładowców i projektantów: Justyny Kucharczyk, Tomasza Bierkowskiego, Marcela Bencika i Jacka Mrowczyka uczestnicy pracowali nad systemem informacji wizualnej dla Wzgórza Zamkowego, systemem informacji wizualnej dla Dworca Kolejowego i nowopowstającego Punktu Przesiadkowego w Cieszynie oraz systemem informacji wizualnej dla Śródmieścia Cieszyna. W efekcie, dla każdego z tematów, powstały po dwa założenia projektowe. Wyniki pracy uczestników Letniej Szkoły Designu zostały wykorzystane zarówno przy tworzeniu systemu informacji wizualnej dla

Wzgórza Zamkowego, jak i podczas tworzenia nowego SIM-u dla Cieszyna i Punktu Przesiadkowego. Warsztaty były organizowane przy wsparciu projektu „Human Cities. Challenging the City Scale 2014-2018”.

5. DIZAJN W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ. MAMY PROBLEM?

To stały cykl wydarzeń organizowanych przez Zamek Cieszyn. Jego celem jest pokazywanie ważnych dla przestrzeni publicznych i jakości życia człowieka wyzwań i dobrze zaprojektowanych rozwiązań. W roku 2017 cykl był poświęcony problemowi śmieci i odpadów, z których nadmiarem się borykamy. Celem działania miało być uświadamianie odbiorców, że możliwe jest efektywne przetwarzanie i ponowne wykorzystywanie odpadów, zarówno przez instytucje miejskie, jak i indywidualnych mieszkańców, a także, że śmieci możemy produkować mniej. Polskie i zagraniczne przykłady radzenia sobie z odpadami można było zobaczyć na wystawie prezentowanej w Zamku (11.08-22.10.2017).

Otwarcie wystawy towarzyszyły warsztaty, pokaz kulinarny „zero waste” oraz koncert zespołu Recykling Band (członkowie zespołu grają na instrumentach wykonanych z recyklingu). Zespół poprowadził też warsztaty dla dzieci tworzenia instrumentów muzycznych z recyklingu. Wystawa „Dizajn w przestrzeni publicznej. Mamy problem?” została także pokazana w listopadzie w Krakowie, podczas Kongresu Open Eyes Economy Summit, a następnie w bibliotece Akademii Ekonomicznej. Wystawie towarzyszył katalog, pokazujący najlepsze rozwiązania i idee ekonomii cyrkularnej.

10 października w Zamku Cieszyn odbyła się konferencja „Dizajn w przestrzeni publicznej. Mamy problem?” z udziałem ekspertów, którzy opowiedzieli o ekonomii cyrkularnej oraz projektowaniu systemów gospodarowania odpadami komunalnymi. Konferencja skierowana była do przedstawicieli samorządów i firm odpowiadających za gospodarkę odpadami, architektów i projektantów oraz ekologów i aktywistów miejskich. Pokazano przykłady najlepszych praktyk zagranicznych (Brighton, Londyn i Ljubljana). Po części teoretycznej odbyły się także warsztaty, podczas których można było praktycznie przetestować umiejętności związane z odzyskiem plastiku, kompostowaniem czy unikaniem odpadów.

W październiku 2017 roku zorganizowano także warsztaty dla dzieci i młodzieży z terenu Cieszyna, prowadzone przez fundację Laja. Ich głównym celem było przekazanie wiedzy związanej z odpadami i śmieciami, jakie wytwarza człowiek. Szkołom proponowano dwa scenariusze do wyboru: „Odczaruj plastik” i „Jesteśmy samowystarczalni”. W warsztatach wzięło udział ponad 100 uczniów.

Nad wydarzeniami patronat objęli: Związek Miast Polskich, organizacja Oddam Odpady, Instytut Gospodarki o Obiegu Zamkniętym oraz Magazyn Miasta. Wydarzenie uzyskało dofinansowanie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

6. WYSTAWY / SPOTKANIA/ WYDARZENIA

Podczas Urodzin Zamku została zaprezentowana retrospektywna wystawa **AGD ZLIN** z okazji 20-lecia Pracowni Projektowania Graficznego Uniwersytetu Tomasza Baty w Zlinie. Miała ona na celu pokazanie jak przebiega proces edukacyjny. Wystawa prezentowała najciekawsze prace studentów, łączące talent artystyczny, wiedzę, umiejętności projektowe,

dogłębne zrozumienie rzeczy, wysiłek i pracowitość. Ważną częścią ekspozycji były przykłady udanej współpracy z firmami, co należy do priorytetów Pracowni.

Kolejną wystawą prezentowaną podczas 12. Urodzin Zamku była: **CZŁOWIEK – DYSTRYBUCJA ZASOBÓW II**. Prezentacja zadawała pytanie o to co jest naszym potencjałem, jak dystrybuować nasze zasoby, jak regenerować nasze wartości. Kuratorką wystawy była Dorota Sępniak.

MIASTO I LAS - wystawa została stworzona z myślą o dzieciach i rodzinach, a propagowała wiedzę o dzikich zwierzętach mieszkających w miastach. Towarzyszył jej program edukacyjny: kreatywne zwiedzanie wystawy dla szkół i grup zorganizowanych prowadzone przez pracowników Zamku Cieszyn oraz spacery ornitologiczne po Wzgórzu Zamkowym i brzegiem Olzy, podczas których uczestnicy mogli wypatrzeć różne gatunki ptaków gniazdujących w Cieszynie. Spacerzy były prowadzone przez przyrodnika Jadwigę Jagielko, współautorkę książki „Ptaki Cieszyna”.

PRZEKAŻ DALEJ (Pass it on) – wystawa grupy projektowej „Flowers for Slovakia” przedstawiała historię słowackiej kultury dzięki kolekcji niecodziennej biżuterii. Młodzi projektanci, architekci oraz twórcy biżuterii oddali hołd wybitnym osobowościom, które zmieniały swoje czasy, począwszy od 820 roku po współczesność.

Po raz drugi w Zamku Cieszyn i Cieszynie odbył się **MIĘDZYNARODOWY PLENER STUDENTÓW POLSKO-JAPOŃSKIEJ AKADEMII TECHNIK KOMPUTEROWYCH W WARSZAWIE**. W Cieszynie pracowali nad wizualną interpretacją poezji współczesnej. Inspiracją dla uczestników była historia przyjaźni dwóch wybitnych twórców polskiej awangardy, poety – Juliana Przybosa i artysty-projektanta – Władysława Strzemińskiego. Ich wspólne dzieło – tomik „Z Ponad” – na trwałe wpisało się w światową historię projektowania książki. Plenerowi towarzyszyły wykłady otwarte, a jego efekty zostały pokazane na wystawie.

ZIELONY DZIEŃ DZIECKA NA WZGÓRZU ZAMKOWYM – warsztaty rodzinne „Las zamknięty w szkłe” i robienia japońskich latawców koinobori, organizowane wraz z Herbaciarnią Laja. Warsztaty poprowadzili pracownicy Herbaciarni Laja oraz Karolina Starzyńska-Krzempek, na co dzień pracująca w małej pracowni architektury.

NOC SŁOWA – po raz pierwszy na Wzgórzu Zamkowym zorganizowano w Noc Świętojańską wydarzenie, łączące poezję, muzykę ze sztukami wizualnymi. W programie znalazły się m.in. spotkanie autorskie z poetą Jerzym Kronholdem, warsztat kaligrafii z Anną Rusnok, warsztat wokalny białego głosu i gwary z Łucją Dusek-Francuz, koncert Mystic Lab (w ramach Przeglądu Twórczości Studentów A Rt+). Instalacje artystyczne zaprezentowali Jolanta Wozimko oraz Alfred Kula. Otwarto także wystawę „Fragmenty Archiwum” poświęconą Andrzejowi Szewczykowi. Inicjatorami wydarzenia były: Jolanta Wozimko, Aneta Kubiak (Wzgórze 23), a w jego organizację włączyli się także: Herbaciarnia Laja, Stowarzyszenie Cieszyńskiej Młodzieży Twórczej, Cieszyńska Studnia Literacka, Krytyka Polityczna, Państwowa Szkoła Muzyczna w Cieszynie, „Ulica Andrzeja Szewczyka w Cieszynie”, Książnica Cieszyńska, A Rt+.

Zamkowa wystawa **LET'S BEE FRIENDS, CZYLI ZAPRZYJAŹNIJ SIĘ Z PSZCZOŁAMI**, mająca swoją pierwszą odsłonę w Cieszynie w sierpniu zeszłego roku, kontynuowała swoją podróż. Na początku roku była eksponowana w Muzeum Akademii Górniczo-Hutniczej im. St. Staszica w Krakowie, a następnie pokazywana w Centrum Design

Gdynia – Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym oraz w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli.

SKARBOM Z CIESZYŃSKIEJ TRÓWŁY towarzyszyły wystawy: **MIESZCZANIE CIESZYŃSCY** Mariana Siedlaczka prezentująca postacie współczesnych cieszyńskich mieszczan; **BESKIDY SPRZED PÓŁWIECZA** – wystawa starych zdjęć Beskidów wykonanych przez Jana Sikorę; **IMPROWIZACJE** – prezentacja zdjęć Jerzego Pustelnika, dokumentująca cieszyńskie wątki jazzowe; **SPLITY NA FALI** – wystawa plecionkarska studentów ASP Kraków we współpracy ze Stowarzyszeniem Serfenta oraz **Z SZAFY KOLEKCJONERA. KAROL BOJDA I JEGO PASJE** – wystawa pokazująca pasje i bogate kolekcje m.in. sportowca, przewodnika, bibliofila. W Ulu Kultury odbyły się warsztaty prowadzone przez czeskiego projektanta Pawła Nogę – **POEZJA ZAMIAST REKLAMY**. Uczestnicy mieli możliwość nadruku tekstów poetyckich na gazetki reklamowe przy pomocy technik graficznych. Celem warsztatów była promocja poezji poprzez gazetki reklamowe, które trafiają do szerszego grona odbiorców niż tomiki poetyckie. W warsztatach wzięli udział m.in. uczniowie Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie. Zamek Cieszyn współuczestniczył także w wydaniu tomiku poetyckiego grupy „Cieszyńska Studnia Literacka”, którego premiera miała miejsce podczas „Skarbów z cieszyńskiej trówły”.

Zamek Cieszyn został zaproszony przez Soroptimist International Cieszyn do współpracy przy wydaniu materiału informacyjno-edukacyjnego – kalendarza **KOBIETY ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO DLA NIEPODLEGŁEJ**. Zostały w nim zawarte biogramy wybitnych kobiet-działaczek oraz najważniejsze wydarzenia i daty związane z odzyskaniem wolności oraz obchodami rocznicowymi powstania Niepodległej.

TU CZY TAM. WSPÓŁCZESNA POLSKA ILUSTRACJA DLA DZIECI – wystawa otwarta w październiku 2017 prezentowała prace najlepszych polskich ilustratorów, a poprzez aktywną zabawę pozwalała odkryć świat książek dla dzieci. Wystawie towarzyszyły dwa spotkania poprowadzone przez współkuratorkę wystawy i właścicielkę wydawnictwa Wytwórnia – Magdalenę Kłos-Podsiadło. Pierwsze skierowane do ilustratorów „Książka obrazkowa – ilustracja czy coś więcej?” odpowiadało na pytanie czym jest współcześnie książka obrazkowa i pokazywała jakie są jej dobre przykłady. Na drugim, zatytułowanym: „Książka obrazkowa – słowo czy obraz?” rodzice i nauczyciele mogli dowiedzieć się jakie możliwości edukacyjne otwiera wspólne czytanie z dziećmi. Wystawie towarzyszyły też zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych i dzieci z placówek przedszkolnych. Uczniowie mogli się dowiedzieć jak powstaje książka, kto ją tworzy, mogli zobaczyć i porównać różne rodzaje ilustracji, poznać historię książki oraz przeczytać wybrane książki prezentowane na wystawie. W zajęciach wzięło udział ponad 400 dzieci z placówek szkolnych i przedszkolnych z Cieszyna i okolic.

Kolejny raz w przedświąteczną niedzielę w Zamku odbyło się **ZAPROJEKTUJ ŚWIĘTA**. Można było m.in. zwiedzić wystawę „Tu czy tam. Współczesna polska ilustracja dla dzieci”, wziąć udział w tradycyjnym już szyciu karpi z Katarzyną Rymorz czy razem z Argirem Ziowskym przygotować świąteczne ilustracje. Nie zabrakło oczywiście Konkursu na cieszyńskie ciasteczka.

Tuż przed Świątami Bożego Narodzenia Zamek Cieszyn przygotował ogólnodostępną **SZAFĘ**. Zgodnie z hasłem znajdującym się na szafie – „ZOSTAW, jeśli masz za dużo – WEŹ

gdy potrzebujesz” mieszkańcy Cieszyna są zachęceni do dzielenia się z potrzebującymi niepotrzebnymi ubraniami w dobrym stanie.

W kalendarz wydarzeń wpisali się cykl spotkań: **BEZ STEREOTYPÓW. POLACY I CZESI O SOBIE NAWZAJEM**, odbywający się w kawiarni Avion i Zamku Cieszyn. Bohaterkami kwietniowego salonu dyskusyjnego były Olga Tokarczuk i Renata Putzlacher, we wrześniu fotograficy Jerzy Pustelnik i Marian Siedlaczek, a w październiku sportowcy: Janusz Rokicki i David Drahonínský.

7. INDUSTRIADA I DZIAŁANIA PROMUJĄCE SZLAK ZABYTEKÓW TECHNIKI

Zamek Cieszyn także już po raz drugi został zaproszony do współpracy przy tworzeniu programu festiwalu **INDUSTRIADA**. Wśród wydarzeń organizowanych przez Zamek Cieszyn znalazły się **WARSZTATY PROJEKTOWE** dla pasjonatów techniki oraz rodzin z dziećmi, odbywające się w: Starej Fabryce w Bielsku-Białej, Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia” – Muzeum Saturn w Czeladzi, Muzeum Techniki Sanitarnej w Gliwicach oraz Muzeum Historii Katowic, Dziale Etnologii Miasta na Osiedlu Nikiszowiec. Prowadzili je doświadczeni animatorzy i projektanci związani z województwem śląskim, a wśród nich znaleźli się m. in. mieszkający w Cieszynie: Katarzyna Rymorz i Bogdan Kosak. Nową propozycją uzupełniającą ofertę warsztatową był **QUEST „TROPEM IKON DIZAJNU”** w 8 szlakowych obiektach. Do 4 lokalizacji, w których odbywałyby się warsztaty, dołączyłyby kolejne 4: Familoki – Zabytkowe Osiedle w Czerwionce-Leszczynach, Muzeum Prasy Śląskiej w Pszczynie, Park Tradycji w Siemianowicach Śląskich i Stary Młyn – Muzeum Dawnych Rzemiosł w Żarkach.

Trzecią propozycją była prezentowana w Zamku Cieszyn **WYSTAWA „ZAPOMNIANY ŚLĄSKI STEPHENSON”**, historię Józefa Bożka – pochodzącego ze Śląska Cieszyńskiego genialnego wynalazcy i konstruktora, który w 1815 roku zbudował pierwszy na kontynencie europejskim pojazd z napędem parowym. Konsultantem merytorycznym był Piotr Pluskowski. Wystawie towarzyszył rytm wybijany przez, uruchomiony ponownie z okazji **INDUSTRIADY**, zabytkowy zegar na Wzgórzu Zamkowym.

Zamek Cieszyn kontynuował współpracę z zarządcą Szlaku Zabytków Techniki województwa śląskiego – Wydziałem Kultury Urzędu Marszałkowskiego. Powstało wydanie drugie, uzupełnione, cieszącej się popularnością książeczki edukacyjnej dla dzieci **„MŁODZI ODKRYWCY NA SZLAKU”**, prezentującej dawną i obecną działalność wybranych obiektów Szlaku Zabytków Techniki. Wydrukowano 7000 bezpłatnych egzemplarzy, które dystrybuowane były w szlakowych obiektach, a także w szkołach podstawowych w naszym regionie. W grudniu powstało wydanie trzecie uzupełnione. Aktualizacja dotyczyła opracowania merytorycznej i graficznej zawartości dotyczącej sześciu nowych obiektów: Muzeum Śląskiego, Familoków w Czerwionce-Leszczynie, Walcowni Cynku, Fabryki Porcelany, **STAREGO MŁYNA** Muzeum Dawnych Rzemiosł, Wież KWK Polska Świętochłowice.

Kolejnym zadaniem było **OPRACOWANIE AKTUALIZACJI SYSTEMU OZNAKOWANIA SZLAKU ZABYTEKÓW TECHNIKI**. W celu wypracowania założeń projektowych Zamek zorganizował warsztaty z udziałem przedstawicieli ośmiu nowych obiektów szlaku. Podczas warsztatów poprowadzonych metodą myślenia projektowego wypracowano wytyczne wynikające z potrzeb i oczekiwań uczestników oraz

usystematyzowano wymagania wobec oznakowania. Na tej podstawie opracowano projekty koncepcyjne, z których przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego oraz Zamku Cieszyn wybrali jedno rozwiązanie – projekt Wzorro Design. Powstał projekt wykonawczy, na podstawie którego możliwe jest w przyszłości wykonanie oznaczeń dedykowanych poszczególnym obiektom SZT.

Zamek Cieszyn został również zaproszony do przygotowania i wykonania **STOISKA SZLAKU ZABYTEKÓW TECHNIKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO** podczas Śląskiego Festiwalu Nauki w Katowicach (1–2.12.2017). Do opracowania projektu aranżacji wybrano grupę Wzorro Design, która wykorzystwała kolorystykę i elementy wizualne Szlaku oraz oddała charakter postindustrialnego Śląska. Podczas festiwalu na stoisku zaprezentowało się 8 obiektów znajdujących się na Szlaku Zabytków Techniki.

8. PROJEKTY

Zamek Cieszyn został zaproszony do pomocy w zorganizowaniu tymczasowego przystanku głównego komunikacji międzymiastowej, który został przeniesiony na przelomie kwietnia i maja z ul. Chrobrego na parking przy ul. Dojazdowej. Zamkowe działania objęły m.in. przygotowanie kompleksowej informacji. Powstały ulotki, plakaty oraz tablice z informacjami na temat zmian w komunikacji międzymiastowej oraz mapami z lokalizacją miejsc odjazdu wszystkich przewoźników. Tablice zostały ustawione m.in. w poprzednich lokalizacjach tymczasowych przystanków głównych, tzn. na ul. Hajduka oraz Chrobrego. W przestrzeni aktualnie używanego w roli tymczasowego przystanku – parking na ul. Dojazdowej oraz na obu granicznych mostach pojawiły się również tablice w językach angielskim oraz czeskim. Dodatkowo Na Przystanku Głównym Zamek (ul. Dojazdowa) w tygodniu pełniła dyżury osoba udzielająca informacji dotyczących tymczasowych rozwiązań komunikacyjnych. Powstała na facebooku strona: Przystanek Cieszyn ([facebook.com/PrzystanekCieszyn](https://www.facebook.com/PrzystanekCieszyn)), został też uruchomiony bezpłatny dostęp do wi-fi na Przystanku Głównym Zamek. Powstał także zbiorczy rozkład jazdy – w postaci tablicy na przystanku oraz papierowej książeczki rozdawanej pasażerom.

W przestrzeni tymczasowego przystanku ustawiono dodatkowe siedziska powstała strefa relaksu (w okresie letnio-jesiennym), stojak na rowery. Na jednej z wiat przystankowych pojawił się autorski projekt graficzny Alicji Woźnikowskiej-Woźniak, upamiętniający Łucję Marii Monné.

Pod koniec czerwca odbył się pierwszy etap przeprowadzania ankiet wśród podróżnych, czym zajmują się studenci Wyższej Szkoły Biznesu. Kolejną ich turę, na dużo większą skalę, zaplanowano na jesień. Zdobyta w ten sposób wiedza będzie wykorzystana w działaniach związanych z budową nowego dworca w Cieszynie – projektowania nie tylko jego wyposażenia, ale jak najlepszego przygotowania usług dla pasażerów. Temu też służyły warsztaty – zorganizowane przez Zamek, a poprowadzone przez Fundację Napraw Sobie Miasto. Wzięli w nich udział przedstawiciel przewoźników, uczniowie, studenci, urzędnicy – reprezentanci grup zaangażowanych w zmiany w komunikacji. Celem warsztatów było zebranie pomysłów i spostrzeżeń, przydatnych przy projektowaniu funkcji i wyposażenia nowego dworca. Wszystkie wymienione działania były możliwe do zrealizowania dzięki uczestnictwu Zamku w projekcie **HUMAN CITIES. CHALLENGING THE CITY SCALE 2014-2018**, współfinansowanym z programu Kreatywna Europa. W projekcie uczestniczy 11

europijskich miast, którym przyświeca wspólny cel, jakim jest wprowadzanie zmian w przestrzeni publicznej tak, by stawała się coraz bardziej przyjazna i otwarta na potrzeby swoich mieszkańców. W ramach projektu, w 2017 roku, odbyły się spotkania partnerów w Belgradzie, Saint-Etienne, Ljubljanie, Helsinkach i Bilbao. W drugiej połowie roku Zamek rozpoczął przygotowania wizyty partnerów w Cieszynie.

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego zaprosił Zamek Cieszyn do współuczestnictwie w projekcie **DESIGN 4 INNOVATION**, finansowanym z programu Kreatywna Europa. Celem projektu jest wypracowanie planów działań dotyczących wykorzystania designu i zasad projektowania przez firmy (a pośrednio współpracujące z nimi także instytucje i ośrodki naukowe) z terenu Województwa Śląskiego, tak by były one bardziej konkurencyjne i tworzyły pożądane przez odbiorców produkty i usługi. W projekcie partnerami jest osiem wiodących ośrodków designu i innowacji z całej Europy. Pierwszym zadaniem, które Zamek realizował w ramach projektu było poprowadzenie warsztatu pn. „**Mapowanie ekosystemu designu w województwie śląskim**”. Jego uczestnikami byli przedstawiciele uczelni wyższych, ośrodków innowacji oraz urzędów ze Śląska. Celem warsztatu było określenie kluczowych partnerów, którzy mają wpływ na rozwój innowacji poprzez design i ustalenie istniejących pomiędzy nimi powiązań. W ramach projektu dwójka pracowników Zamku wzięła udział w wizycie studyjnej organizowanej w Salonikach przez lidera projektu - PDR (the International Design and Research Centre) z Cardiff i greckiego partnera. Głównym zadaniem było określenie w jaki sposób design wpisany jest do Regionalnych Programów Operacyjnych w różnych krajach, a także zwiedzenie greckich centrów innowacji i wsparcia dla biznesu. Na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Zamek rozpoczął także prace nad szerszym raportem na temat stanu dizajnu w Województwie Śląskim.

Zamek został także partnerem i wykonawcą działań w projekcie **MALOWANE DZIEDZICTWO BEZ GRANIC**, którego liderem było Stowarzyszenie Kraina Św. Anny z Krapkowic. W projekcie wykorzystano metodę myślenia projektowego w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego Opolszczyzny. Zamkowa ekipa poprowadziła na Opolszczyźnie warsztaty z lokalnymi liderami, by znaleźć sposoby popularyzacji i nowych form wykorzystywania tradycyjnych wzorów opolskich. Całość została zakończona we wrześniu raportem, uwzględniającym model działania, możliwy do zastosowania w przypadku innych elementów niematerialnego dziedzictwa Polski.

IV. TURYSTYKA

1. WZGÓRZE ZAMKOWE, PUNKT INFORMACJI TURYSTYCZNEJ, SKLEP

Wzgórze Zamkowe odwiedzane jest przez mieszkańców okolicznych miejscowości oraz turystów z całej Polski, jak i z zagranicy. Najważniejsze zabytki – **WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA ŚW. MIKOŁAJA I ŚW. WACŁAWA** są dostępne dla gości codziennie (godziny zmieniają się w zależności od sezonu). W 2017 roku 42.737 biletów (ulgowych, normalnych, rodzinnych, CKDR), uprawniających do zwiedzania zabytków. W

stosunku do roku 2016 odnotowano niewielki wzrost sprzedaży. Ceny biletów wynoszą: ulgowy – 3 zł, normalny – 6 zł, rodzinny – 15 zł, Cieszyńska Karta Dużej Rodziny – 1,50 zł.

Osoby odwiedzające Wzgórze Zamkowe i instytucję Zamek Cieszyn mogły skorzystać z usług **PUNKTU INFORMACJI TURYSTYCZNEJ**, czynnego w sezonie 7 dni, a poza sezonem 6 dni w tygodniu. W 2017 roku Punkt Informacji Turystycznej odwiedziło 13.661 osób (z czego 2.634 z zagranicy), co oznacza wzrost w stosunku do 2016 roku o ponad 100%. Dla porównania w 2016 roku liczba odwiedzających wynosiła 6.671 osób. Jak co roku najwięcej turystów krajowych przybyło z woj. śląskiego. Jeżeli chodzi o turystów zagranicznych to również niezmiennie prym wiodą turyści z Republiki Czeskiej. Punkt Informacji Turystycznej działa w Śląskim Systemie Informacji Turystycznej, zapewnia bezpłatny dostęp do Internetu, infokiosku, map, przewodników, materiałów promocyjnych i audio przewodników. Dodatkową usługą Punktu Informacji Turystycznej jest zwiedzanie Wzgórza Zamkowego z przewodnikiem w cenie 5 zł/os. W 2017 roku z tej oferty skorzystały łącznie 772 osoby. Zamkowy Punkt Informacji Turystycznej współpracuje ze Śląską Organizacją Turystyczną, punktami informacji z województwa śląskiego, z Polski i z zagranicy, PTTK oraz gminnymi ośrodkami kultury. Nowością wprowadzoną w marcu 2017 roku jest fanpage działu turystyki „Zamek Cieszyn dla Turysty”, który promuje turystyczną ofertę Wzgórza Zamkowego. Goście mogą dodatkowo skorzystać z Zamkowej czytelnicy, znajdujących się przy Punkcie Informacji Turystycznej.

Działający w Oranżerii **SKLEP** Zamku Cieszyn ściśle współpracuje z rzemieślnikami ze Szlaku Tradycji oraz z twórcami z regionu, dostarczającymi wyjątkowe, ręcznie robione wyroby. W Sklepie dostępne są również produkty autorstwa polskich projektantów, ze szczególnym uwzględnieniem projektantów ze Śląska, a także dobrze zaprojektowane książki, głównie dla dzieci. Co więcej, asortyment dostosowywany jest tematycznie do bieżących wystaw na Zamku. Przy współpracy z grafikiem Markiem Chmielem została wprowadzona linia gadżetów „TAAAKA HISTORIA!”, która promuje lokalną historię i cieszy się sporym zainteresowaniem. W 2017 roku projekt był kontynuowany i wzbogacany o kolejne produkty.

2. WYSTAWY / SPOTKANIA/ WYDARZENIA

Najważniejszym wydarzeniem organizowanym dla mieszkańców i turystów przez pracowników Działu Turystyki była **10 CIESZYŃSKA NOC MUZEÓW**. Jak co roku, tłumnie odwiedzano Wieżę Piastowską i Rotundę św. Mikołaja i św. Wacława (1156 osób). Atrakcją wieczoru był spacer „Śladami cieszyńskich Piastów” z Michałem Morysem-Twarowskim, zwiedzanie Wzgórza Zamkowego z przewodnikiem, pokaz grupy rekonstrukcji historycznej „Ród z Gołyszyc” i koncert w Rotundzie Scholi Una Voce. Ponadto w programie znalazły się m.in. muzyczne improwizacje aktorów Sceny Polskiej Teatru w Czeskim Cieszynie, zamkowy quest z nagrodami pt. „Co odkrył na wzgórzu Józef Kornhäusel?”. Atrakcją związaną z wystawą „Miasto i Las” był spacer tropem nietoperzy.

Pasjonaci lokalnej historii mogli zobaczyć wystawę **BRONŃ HISTORYCZNA W TRADYCJI CIESZYŃSKIEGO RZEMIOSŁA**. Na ekspozycji, otwartej w Święto Wojska Polskiego, zaprezentowano lokalnych rusznikarzy, ludwisarzy i kowali, którzy zgodnie z tradycyjnymi metodami produkują broń historyczną. Wystawa została zorganizowana z okazji

postawienia na Wzgórzu Zamkowym repliki armaty wykonanej przez Czesława Kanafka, lokalnego rusznikarza.

Z kolei w okresie świątecznym była prezentowana wystawa **BOŻE NARODZENIE NA DWORZE PIASTÓW CIESZYŃSKICH**. Odwiedzający mogli się przekonać jak wyglądał bożonarodzeniowy stół książęcy w XVI wieku, co jadano oraz jak obchodzono świąteczny czas.

W kalendarzu wydarzeń nie zabrakło pożegnania wakacji na Wzgórzu Zamkowym, czyli **STRACHÓW NA ZAMKU** organizowanych wspólnie z COK Domem Narodowym oraz Domem Dzieci i Młodzieży. Młodzi uczestnicy wzięli udział w korowodzie, konkursie na najstraszniejsze przebranie, grach i zabawach plenerowych.

CO ODKRYŁ NA WZGÓRZU JÓZEF KORNHÄUSEL? – gra terenowa dla dzieci i młodzieży zaprezentowana w trakcie Nocy Muzeów, została włączona w stałą (letnią) ofertę turystyczną Zamku. Jedną z wakacyjnych propozycji był także koncert plenerowy Davida Fly.

W długi weekend majowy pod Wieżą Piastowską odbywały się projekcje filmowe w ramach 19. Przeglądu Filmowego „Kino na Granicy”. Małownicze Wzgórze Zamkowe było scenerią dla spektakli Sceny Polskiej Teatru w Czeskim Cieszynie: „Makbet” oraz „Ondraszek. Pan Łysej Góry”, a Rotunda dla monodramu „Tamtym ostatnim razem” opartego na prozie Samuela Becketta. W Noc Świętojańską odbyło się wydarzenie „Noc Słowa”. Dodatkowo Rotunda była jednym z punktów programu Noci Kostelů/Nocy Kościołů 2017. Na Wzgórzu zorganizowano także kolejną edycję multidyscyplinarnego wydarzenia – Święta Herbaty. Pracownicy Zamku aktywnie uczestniczyli w 5. Transgranicznych Spotkaniach Blogerów Podróżniczych, prezentując gościom historię i współczesne działania Zamku. W Zamku zorganizowali pokazową lekcję esperanto uczestnicy Międzynarodowego Zjazdu Esperantystów.

V. PROMOCJA

Działalność Zamku wykracza poza Cieszyn i województwo śląskie. Zamkowe wydarzenia oraz inicjatywy są opisywane w mediach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Do Cieszyna – za sprawą Zamku – zapraszały: TVP Katowice, Radiowa Trójka, RMF Classic, Radio Katowice, Radio 90, Radio Ostrawa, a także liczne portale internetowe.

Zamek był także partnerem wielu wydarzeń, a pracownicy Zamku aktywnie uczestniczyli w m.in. Europejskim Kongresie Gospodarczym, Lubelskim Wzorze, Forum Dobrego Designu w Warszawie, Designblok w Pradze, Open Eyes Economy Summit w Krakowie. Dyrektor Zamku uczestniczyła jako juror w konkursach: Młodzi na Start oraz Wizja Wypoczynku.

Do promocji miasta przyczyniały się także prezentacje zamkowych wystaw: „Graduation Projects” w Kownie; „Let’s bee friends, czyli zaprzyjaźnij się z pszczołami” w Krakowie, Gdyni i Stalowej Woli.

Przedstawiciele Zamku uczestniczyli w międzynarodowych warsztatach partnerów projektu „Human Cities. Challenging the City Scale 2014-2018” w Ljublanie, Belgradzie, Saint-Etienne, Helsinkach i Bilbao. Podczas towarzyszących im seminariów mieli okazję zaprezentować międzynarodowej publiczności działania Zamku oraz promować Cieszyn. Taki

też cel przyświecał towarzyszącym spotkaniom wystawom, przygotowywanym przez wszystkich parterów projektu. Również zgromadzenie EIDD Design For All Europe, którego członkiem jest Zamek, było okazją nie tylko do wymiany doświadczeń, ale zaprezentowania zamkowych aktywności w Saint-Etienne. Cieszyn był też reprezentowany w Salonikach podczas wizyty studyjnej w ramach projektu „Design 4 Innovation” oraz na zaproszenie Instytutu Polskiego w Londynie w trakcie debaty na temat designu w Krajach Wszehradzkich podczas targów designu węgierskiego.

Zamek Cieszyn był także partnerem Śląskiego Czerwca Projektowego – inicjatywy jednoczącej instytucje działające w obszarze designu ze Śląskiego, Dolnośląskiego i Opolskiego.

Wiele z Zamkowych działań jest okazją, by pokazywać Cieszyn oraz województwo śląskie z ich unikalnym potencjałem kreatywności.

ZAMEK CIESZYN
dyrektor
Ewa Golębiowska

